

Szőrényi Levente Atillája

Mikor meghalt a hun király, a hunok énekeltek: Atilla, Atilla, hunok nagy királya, / Mundzuk sarjadéka, híres maradvája! / Te ura, királya szittyák s germánoknak, / Valál hódítója a rómaiaknak! / Napnyugotiaknak, napkeletieknek, / Valál rémülete, valál iszonyata / Te minden népeknek! / De ha könyörögtek, megengesztelődöttél, / Adófizetéssel te megelégedtél, / Mindez nagy dolgokat te megselekedted, / Ez világnak hódítását mind te végbevitted, / S sebzetlen maradtál! / Armánság, árulás meg is meg nem ejtett, / Sűrű ellenség el sem is veszejtett, / Haj! mégis meghalál! / Valál vigasságban, fekvél nyoszolyádban, / Meglepett a halál a te mély álmokban, / Hunok nagy királya, / Mundzuk maradvája! / Haj! ki mondja ezt halálnak, / Az orozva járó álmat! / Halál, halál, csendes halál, / Nem vagy te igazi halál! / Rajtad bosszút nem állhatunk, / Beléd kardot nem márthatunk! / Halál, halál, csendes halál, / Nem vagy te igazi halál!

Igy énekeltek, *Benedek Elek*, a tudós székely fordításában. De énekeltek-e egyáltalán? Énekelni jobb, mint száraz szemmel állni, mert az ének elvisz a közösséghez, amelyhez tartozunk, míg a száraz, előbb-utóbb megiscsak nedves lesz, ha valódi a fájdalom. De ekkor már erősebb az a fájdalom, amit jobb önsajnáltnak mondani, mint gyásznak. Igen, énekelni jobb.

ban éltek sok éven át, s a rokonság kulturális, szokásbeli, szellemi szférákban természetesnek tekinthető.

Először Mátyás király utasította udvari történészeit, hogy nézzenek utána annak, hogy Atilla valóságos történelmi szerepe ténylegesen mekkora volt. Úgy látszik, ma eljött az ideje annak, hogy a mai közönség szembe-süljön ezzel az eredetmondával,

Próbajelenet, Nagy Feró magyaráz

S ha az ének Szőrényi Levente vezet, az a legjobb. Ihlete mély és valódi, s egyre átfogóbb. Tíz éve volt a királydombi István a király premierje, s most, augusztus huszadikán mutatják be *Kolányi Gábor* rendezésében új rockoperáját a Margitszigeten. A felvételek a Reaktor Stúdióban készülnek, a keverés azonban még több mint egyhavi munkát igényel. De itt, a stúdióban máris hallhattunk néhány részletet a műből. A jelen lévő *Vikidál Gyula*, aki Koppányként maradt emlékezetes az épp tízéves királydombi előadásból, maga is először hallotta teljes egészében a katalaunumi csata után a római vezérrel együtt előadott dalát. Már ezen a felvételen is érződött: a rendező és a közönség megtalálta a maga Atilláját. Igen, így írják a hun vezér nevét az al-

s levonja annak máig szóló tanulságait. Természetesen előre látható, hogy megint fel fog lángholni a történészek közt a vita, aminek bizonyára lesznek politikai felhangjai is. S erre nem is annyira Nemeskürty István forgatókönyve ad lehetőséget, hanem az, hogy *Bródy László* nem vállalta a dalszövegek megírását.

Szőrényi Levente végül is megtalálta azt az embert, akinek szellemileg is sok köze volt, van a magyarság sorskérdéséhez: *Lezsák Sándor* költőt. – Olyan ember került a képbe, akinek nem kellett magyarázni, hogy miről van szó magyarázta Szőrényi Levente a némileg döbbenetűságróknak.

Lezsák Sándor röviden szólt arról, hogy ez a munka visszahódította a költészethez. Renge-

A kamera előtt Vikidál Gyula

kotók, akiknek meggyőződésük, hogy noha e legendás személyről az utolsó száz évben majd létszáznyi mű készült, tudnak róla újat és emberit mondani.

A forgatókönyvet *Nemeskürty István* írta, a címszereplő *Vikidál Gyula* kívül játszik még szinte az egész királydombi csapat, természetesen újjakkal is kiegészülve. *Deák Bill Gyula*, *Sebestyén Márta*, *Varga Miklós*, *Sasvári Sándor*, *Kovács Kati*, *Begányi Ferenc*, *Nagy Feró*, akik nem a hun-magyar rokonság fókába akarnak elmélyedni, de azt pontosan tudják és érzik, hogy az ősmunda sok eleme olyan igazságokat hoz felszínre, amelyekre fogékony kell legyen mindenki, aki európai. Nemeskürty tanár úr azt mindenesetre tényként állítja, s ebben senki sem találhat semmi kivételalót, hogy a hunok és a magyarok közös haza-

teget dolgoztak ezen a két és fél órás zenei anyagon, s a bemutatott részletek tanulsága szerint Lezsák képes volt a drámai részek mellett egészen lírai módon is megszólaltatni a rockopera szereplőit, hűségesen követve Levente zenei elképzeléseit, a muzsikuss invencióját. Ez Szőrényi Levente munkája – hangoztatta a költő-politikus. Mindehhez még annyit tett hozzá a sokat próbált muzsikuss: Bizom abban, hogy a mű ledobja magáról a politikumot.

A bemutatón minden eldől. Legalábbis, ami az előadás, a mű sikerét illeti. A rendező kipróbált látványtervező, az előadást a Postabank szponzorálja. Megkérdeztem a rendezőt: – Jó lesz? Lesz. – Hányan lesznek? – A lovak? Húszan.

Apáti Miklós
Kanyó Béla felvételei